Kőszeg, 1922. május hó 21.-én. 21. szám. 42. évfolyam

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐF[illegible]
Helyben egész évre 120 [illegible] negyedévre 30 K.
Vidékre postai szétküld[illegible] [illegible]sz évre 140 K.
Egyes szám ára [illegible] korona.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztők és kiadók: ifj. Rónai F. és Pandur B.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyilttér sora 10 korona.
Hirdetések négyzetcentiméterenként 1·50 K. számitatnak.

Magyar Nemzeti Muzeum Budapest
Kötelespéldány.

Bethlen miniszterelnök igaza.

Bethlen István gróf miniszterelnök a szombathelyi nagygyülésen a következőket mondotta:

Megindult országszerte a választási küzdelem és ezen választási küzdelem rendjén nekem volt már szerencsém az országban a kormány programmját több alkalommal is kifejteni.

Több helyen kifejtettem az ország külügyi programmját, foglalkoztam belügyi, kulturális és gazdasági kérdésekkel. Azonban mind a mai napig az ellenzék részéről programmot nem hallottam. Hallottam egyes vádakat, hallottam személyes támadásokat, csak kormányprogrammot nem hallottam. Pedig, az ország tudni akarja és tudnia kell, hogyha az ellenzék többségre jut, hogy mi lesz az ő valódi programmja. Nem lehet negativumokkal megelégedni, az ország pozitivumokat vár. Nem elég az, hogy az ellenség az országban ugyis kellő okokkal biró elégedetlenséget fokozni akarja. Az elégedetlenséget könnyü fokozni és könnyü megszervezni, de ez nem komoly programm. Hiszen ennek az országnak baja és szerencsétlensége a multban is az volt, hogy az ellenzéki pártok, sok párt nagyon jól meg tudta szervezni az országban az elégedetlenséget és ennek összes erejét a maga vitorláinak duzzasztására használta fel. De ennek a forradalom lett a következménye. A forradalom lett a következménye, mert a közönség nem vette észre, hogy azoknak a bajoknak és hibáknak az oka, amelyek az országban lehetetlen állapotokat teremtettek, a szerencsétlen háboru volt és az a sok szenvedés, amely a háboru rendjén reánk nehezedett és mindezt a kormányokra háritották, holott az emlitettek voltak az okai.

Az ellenzéknek ez a taktikája könnyü és itt helyben talán sikerülni látszik. De csak látszik és csak helyben tünik igy fel. Ő nekik könnyü a helyzetük. Azt mondják, hogy a kormány az oka minden bajnak. Hát bocsánatot kérek, mi egy nagyon sulyos örökséget vettünk át. Olyan sulyos örökséget, amely vállainkra nehezedik a háboru, a forradalmak, az idegen megszállás folytán és amelynek következményeit még hosszu éveken keresztül meg fogjuk sinyleni: amelyen pillanatnyilag segiteni nem lehet, csak pillanatnyilag enyhiteni, de végeredményben csak a nemzetnek vállvetett munkája lesz képes a nemzetet és országot ebből a sulyos helyzetből kiemelni.

Csak egy pár kérdést kivánok felsorolni ennek a taktikának az illusztrálására.

Itt van a pénzügyi deficit. Az ország teherviselő képessége a végsőkig meg van feszitve és nem vagyunk képesek az államháztartás rendjét helyreállitani. Azt mondja az ellenzék: tessék takarékoskodni. Helyes, egyetértünk vele, de ugyanakkor, amikor ezt mondják és velünk együtt mondják, a legdrágább reformokat követelik. Vagy az egyik, vagy a másik. Vagy kell az államháztartás egyensulya, vagy van szükség arra, hogy pénzünk értékét helyreállitsuk, de akkor takarékoskodni kell az egész vonalon és drága reformokkal nem lehet foglalkozni.

Itt van egy másik példa. És pedig itt van *a drágaság kérdése.*

Természetesen a drágaságnak is a kormány az oka. Azt mondják, hogy a drágaságnak az az oka, hogy a kormány helyreállitotta a szabad forgalmat. Hát már bocsánatot kérek, a mai viszonyok között sem ez a kormány, sem az ő kormányuk nem tudnak vállalkozni arra, hogy ujból rekviráljon és maximáljon. De ugyanakkor, amikor azt mondják, hogy a kormány az oka a drágaságnak, akkor egyszersmind azt is mondják, hogy miért van a kereskedelmi monopólium és miért nem tesszük szabaddá a külkereskedelmi forgalmat. Nézetem szerint ez megint olyan ellentmondás, amely arra törekszik, hogy az elégedetlenséget fokozza és a kormány ellen játssza ki. Mert vagy van szabad forgalom és akkor nem lehet a másik oldalon szemrehányást tenni, hogy miért van belső vonatkozásokban is szabad forgalom, vagy nincs és ebben az esetben a külforgalmat nem lehet szabaddá tenni.

A harmadik *a tisztviselői nyomor.* Már a kereskedelemügyi miniszter ur is rámutatott arra, hogy a tisztviselők helyzete a mai viszonyok között nem maradhat meg semmi esetre. Ha az állam munkát követel tisztviselőitől, mint ahogy kell, hogy követeljen tőlük becsületes munkát, mert hiszen a rend helyreállitása és fenntartása a célja a kormánynak, — akkor a munkát becsülettel meg kell fizetni. A napokban fog megjelenni az a rendelet, amelyre a kereskedelemügyi miniszter ur hivatkozott, amelyben tisztán a kormány felelősségére a tisztviselők fizetését felemelik majdnem arra a fokra, mint ahogy azt a KANSZ követelte. Csekély különbség lesz csak.

Ezt a saját felelősségünkre tesszük. Saját felelősségünkre, mert hiszen a nemzetgyülés most nincsen együtt, de bizunk benne, hogy a nemzetgyülés meg fogja adni az abszolutiót erre a cselekedetünkre is. Megint mások azt mondják, hogy nincsen jogrend, hogy azokért a sajnálatos büncselekményekért, amelyek a közrendet megzavarták, a kormány a felelős és hogy ezeknek a kormány az oka. A kormány ezekért nem felelős és nem oka ezeknek. Én becsületszavamra állitom és vitatom bárkivel szemben, hogy *a kormány minden bünténnyel szemben férfias erővel járt el és fog eljárni.* — Az, hogy Európában a közhangulat még mindig nem nyugodott meg, hogy a forradalmak utólengései és szenvedélyei még a nép lelkében élnek és még el nem simultak, ennek a forradalmak az okai. Nem lehet a mi szemünkre vetni azt, hogy mi nem akarnánk és nem mernénk eljárni minden egyes esetben. Csakhogy bocsánatot kérek, ugyanazok az urak, akik a kormánynak ezt a szemrehányást teszik, mint jobb és baloldali radikálisok elmennek és részben osztályizgatást, részben pedig felekezeti izgatást végeznek.

Az, aki izgat, az számoljon azokkal a következményekkel, amelyek ebből folynak. Az izgatás az oka annak, hogy a közhangulat még nem nyugodott meg és hogy büncselekmények fordulnak elő még mindkét oldalon.

Vannak azután mások, kik az ország békéjét időszerütlen kérdések felvetésével bontják meg. Itt *a puccsokra gondolok.* Ebből a kérdésből kifolyólag országszerte nagy agitáció folyik és vádakat kovácsolnak a kormány ellen, amelyeket megcáfolatlanul hagyni épen ezen a helyen, ahonnan ezek a vádak kiindulnak, nem tudok. Az első vád az, amit gróf Andrássy Gyula velem szemben felvetett. Ő a hálátlanság vádját veti fel velem szemben. Azt mondja, hogy ő exponálta magát Bethlenért. Megengedem, ő volt egyike azoknak, akik a Teleki kormány távozását sürgették, elismerem, hogy engem rábeszélt, hogy kormányt vállaljak. Azonban tisztelt barátaim, megegyeztünk abban az alapban, amely alapul és politikánk zsinórmértékéül szolgálni fog. Ez az volt, hogy *a királykérdést nem bolygatjuk, hogy puccsokat a kormány nem fog türni,* viszont, a detronizációhoz sem fog hozzájárulni.

Én *ezt az alapot becsülettel betartottam* 1921. október hó 20-áig. Betartottam még a pécsi beszédemben is. 1921. október 18-án kijelentettem, hogy veszélyes az országra nézve, ha a királykérdést bolygatják. Kijelentettem, hogy káros, ha az országban bármiféle propaganda egyik vagy másik irányban folyik. Kijelentettem, hogy sem puccsot nem fogunk türni, de a detronizációhoz sem járulunk hozzá. Ugyanakkor, amikor én a pécsi beszédemet tartottam, akkor gróf Andrássy Gyula utban volt már Sopron felé, honnan fegyveres haderőt szervezve tért vissza az ország szivébe.

A megegyezést tehát nem én szegtem meg. Ha tehát gróf Andrássy Gyula velem szemben a hálátlanság vádját hozza fel, akkor én a magam részéről csak azt felelem, hogy csalódott, mert *becsületesebb voltam, mint ahogy ő azt saját eljárása után remélte.*

A másik vád az, hogy a kormány az oka annak, hogy a király hazatért és önmagát és az országot szerencsétlenségbe döntötte. Ez a vád sem áll meg. Azt mondják, hogy azért volt oka ennek a kormány, mert nem adott megnyugtatást az áprilisi visszatérés után a király részére. Hát bocsánatot kérek, ha megnyugtatásra volt szükség, akkor erre a megnyugtatásra nemcsak velem szemben, hanem gróf Andrássy Gyulával szemben is szükség volt. Mert áprilisi ittlétekor a királynak egyformán azt mondottuk, hogy az ország és a saját érdekéből távoznia kell azért, mert a nemzet különben szerencsétlenségbe sülyed. Ha tehát bizalmatlanság támadt ezért a tanácsért, akkor ezért a bizalmatlanságért a vád ép ugy száll gróf Andrássy Gyulára, mint énreám.

A harmadik vád az, hogy feleslegesen gyáva és meghunyászkodó politikát követünk. Ez a vád sem áll meg. Azt mondják, hogy az októberi puccs következményeképpen szomszédaink, vagy nem támadtak volna meg, vagy ha a megtámadás veszélye komolyan fennforgott volna, a király önként mondott volna le. Nézzük csak, hogy áll ez a kérdés. Ha áprilisra visszagondolunk, ha visszagondolunk arra, hogy abban az időben milyen tanácsot adott gróf Andrássy Gyula, arra a következtetésre jutunk, hogy ő maga is azt mondotta, hogy *veszély a nemzetre nézve, ha a király itt marad.* Már pedig bocsánatot kérek, áprilisban ez a veszély csekélyebb volt, mint októberben. Csekélyebb volt azért, mert áprilisban még nem volt készen a gyürü körülöttünk, még a kisantant gyürüjéből hiányzott Románia és áprilisban még a hadseregünk sem volt leszerelve, amennyiben az ellenőrző-bizottság csak október elején jött Magyarországra és szerelte le a magyar hadsereget arra a létszámra, melyet a trianoni szerződés előir. Ha akkor veszély volt — és elég nagy volt a veszély arra, hogy ilyen tanácsot adjon Andrássy a királynak — akkor igazságot mondok, hogy *októberben ez a veszély sokkal nagyobb volt.* Azt mondja gróf Andrássy Gyula, hogy hátha mégis nem támadtak volna meg és ha talán megkisérelték volna a támadást, akkor is leintette volna a nagyantant. A nagyantant éppen az ellenkezőjét cselekedte ennek.

A nagyantant ugyanis már 1920. februárjában kimondotta, hogy a restaurációt nem fogja eltürni és amikor ez a kérdés októberben ujra napirendre került, akkor kijelentette, hogy abban az esetben, ha a kormány azt elősegiti, akkor szabadkezet ad a kisantantnak. Feltéve, hogy ez csak ijesztés lett volna és csak arra szolgált volna, hogy minket ijesszen meg, ugy utalok arra, hogy Románia a megszállás idejében 72 jegyzéket várt ki a nagyantant részéről, mig az országot elhagyta

és a 72 jegyzék után is csak akkor ment ki, a mikor bennünket már teljesen kifosztott. Aki erre emlékezik az tisztában lehet azzal, hogyha még blöff is volt a nagyantantnak az a fenyegetése, a kisantant a tilalommal nem törődött volna és végrehajtotta volna a maga munkáját.

Nevetséges az a vád is, hogy forradalmi térre léptünk és az 1911. 47. t. c. forradalmi alapon áll. Ha ez igaz, akkor Andrássy Gyula is forradalmi alapon áll. Én ezt még nem mondtam sehol, de azokkal a vádakkal szemben, amelyekkel a kormányt illettik napról-napra, meg kell mondanom, hogy *Tihanyban az országban egy igen magas dignitáriusa előtt gróf Andrássy Gyula úgy nyilatkozott, hogy a detronisació elkerülhetetlen s ő azt a maga részéről az ország szempontjából elkerülhetetlennek tartja. Azt az üzenetet küldte, hogy Bethlennek kell ezt végrehajtani, mert különben sokkal rosszabb állapotok fognak előállani.* Az az Andrássy . . . aki ilyen kijelentéseket tesz, az ne álljon elő ilyen vádakkal.

Azzal vádolják még a kormányt, hogy nem teljesitette a kötelességet, mert nem gondoskodott a királyi család eltartásáról a messze távolban, hogy a királyi család nyomorban van és hogy ez az országra nézve meggyalázást jelent.

A nyomorról terjesztett hirek nem felelnek meg a valóságnak és csak propaganda célt szolgálnak. Két mód volt és van arra, hogy a királyi család állandó fenntartása és megélhetése biztositassék. Az egyik az, hogy a nemzetgyülés maga szavaz meg egy megfelelő összeget, amely az illő megélhetést biztositja. 1922. február 20-áig, amig a nemzetgyülés együtt volt, *gróf Apponyi és társai nem tettek javaslatot* arra, hogy ily összeg megszavaztassék. Ha tehát hibás valaki, ők vele együtt hibásak. A nemzetgyülés feloszlása után pedig a kormány a maga részéről megtette a diplomáciai lépéseket abban a tekintetben, hogy a királyi család fenntartása biztositassék. Én magam azóta Genovában ezeket a lépéseket megismételtem és reményem van arra, hogy ezek megfelelő eredménnyel fognak járni. De addig is kötelességünket teljesitettük, mert a királyi család magyarországi javainak *összes jövedelmeit kiadtuk.* A mult évben ezek a jövedelmek 12 milliót tettek ki. Ebből a 12 millióból a király meghatalmazottja csak 5 milliót vett fel. Mirajtunk nem mulott, hogy nem vett fel többet. De tovább megyek. *Ezen öt millió — és ezt ismétlem — nem egészen jutott a királyi család kezébe,* mert egy része propaganda célokra fordittatott. (*Felkiáltások: a „Vasvármegyére“*) Az utolsó hetekben egy kontroverzió fejlődött ki ebben a kérdésben. Ennek a kontroverziónak rendjén gróf Andrássy Gyula azt mondta, hogy 30000 korona fordittatott ilyen célokra. Én a magam részéről tudomással birok arról, hogy *ez az összeg egy millió koronánál is nagyobb volt.*

De tovább megyek. A király halála után a kormány saját felelősségére, amelyre a felmentvényt még a nemzetgyüléstől kell, hogy kérje, három milliót juttatott a királyi család fentartására. Annak idején telszólittattunk arra, hogy a magyarországi királyi magánjavak értékesittessenek, miután igy több jövedelem érhető el, mint amennyi azokból a királyi család kezéhez most befolyik. A magunk részéről ehhez hozzájárultunk. Királyi magánjavakról lévén szó, a király megbizottja volt egyedül hivatva ezeknek értékesitésére és nem a kormány.

Én tehát visszautasitok e téren is minden vádat. Mi a magunk részéről mindent megtettünk és meg fogunk tenni abban az irányban, hogy semmiféle jogos panasz e tekintetben fel ne merülhessen.

A mi lelkiismeretünk tiszta. Én is jöhetnék vádakkal és emelhetném ezeket olyan irányban, hogy az ország egységének megbontásával az országot és a királyt veszélybe döntötték. Emelhetném azt a vádat, hogy belevitték és belekényszeritették az országot olyan helyzetbe, amelyben választania kellett a nemzeti lét biztonsága és királya között. Vádolhatnék és emelhetnék vádakat azért, hogy megbontva az ország egységét, most ujból ilyen irányu propagandát folytatnak tisztán azért, hogy maguknak politikai pártot gyüjtve, magukról a felelősséget előző cselekményeikért elháritsák. Emelhetnék vádat, hogy nem kimélik ezzel a propagandával még Szent István koronáját sem. A királyi palástot, az özvegy királyné gyászát és nem kimélik a felekezeti békét, hanem lerántják ezeket a sárba és *propaganda eszközzé sülyesztik le magát a vallás szentségét is.*

Vádat emelhetnék azért is, hogy igenis azok lépnek forradalmi alapra, akik a maguk részéről meghozott törvényt nem ismerik el érvényesnek, *nem kimélik az ország külpolitikai biztonságát sem,* hanem lehetetlenné tesznek bármely becsületes külpolitikát is. Mert amig ebben az országban a széthuzás meg lesz, amig ez a propaganda eredményeket fog felmutatni, addig a külföld Magyarországgal nem fog komolyan szóbaállni.

De nem emelem ezeket a vádakat, mert hiszen mi hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy őket magukat csalhatatlanoknak hiszik. Hozzá vagyunk szokva ahhoz a logikához, amely kisütötte azt is, hogy Magyarországon nem azért volt forradalom, mert hitvány emberek tervszerüen előkészitették azt, hanem azért, mert egyesek ellene szegültek a divatos áramlatoknak. Elhitették azt is, hogy Tisza Istvánt nem azért gyilkolták meg, mert voltak elvetemült fickók, akik ezt elkészitették, hanem azért, mert Tisza István magát népszerüvé tenni nem akarta. — Bombát könnyü eldobni az országban, de az, aki embereket pusztit el az ilyen bombával, az felelős is ezért. És nem lehet felelős az, aki nem volt abban a helyzetben, hogy megvédje embertársait a bombával szemben.

Más államokban is távoztak el dinasztiák. Németországban, ahol ezek az esetek megtörténtek, ezek a dinasztiák marészben népszerübbek, mint valaha voltak. De *egyetlen felelős német államférfi sem próbált meg puccsot csinálni,* mert tudatában volt, annak hogy az országnak és királynak csak árt, ha ilyen puccsba beleviszik.

Ennek az országnak békére, nyugalomra és arra van szüksége, hogy polgári rend mellett polgári munkával lassankint ujra felemelhessük. Ez biztositéka lesz annak, hogy ha többségre jutunk, ebben az országban a békét és rendet fenn fogjuk tartani. — A beszédet azért közöltük le egész terjedelmében, hogy a választópolgároknak módjukban legyen a bennfoglaltak *igazságán* elmélkedni.

Eckhardt sajtófőnök a kőszegi vezérekről.

A „Vasvármegye“ megszokott hangján, mint mindent, a sajtófőnök leleplezését — melyet csütörtöki számunkban egész terjedelmében közöltünk — kiforgatja, a tényeket letagadja.

Mi bár felelős szerkesztőnk is érdekelve van ezzel az üggyel, foglalkozni nem kivántunk, mert . . . . . „a karaván halad“ álláspontján vagyunk. Meg nem is akarunk saját ügyünkben biró lenni.

De laptársunk a „Magyar Nyugat“ méltó választ ad Kőszeg cárjának és hü hivének Kőszeg Rasputinjának a következőket irva:

Négynapi kinos vajudás után megszületett a kisded, akiben bizonyára drága szüleinek se tellik öröme, annyira csenevész és életképtelen. — Lingauer Albin négynapi gondolkozás után végre védelmébe veszi hüséges szolgáit, Tihanyi Márkust és Fuchs Endrét, akiket Eckhardt sajtófőnök olyan frappánsan bemutatott vasárnap a kőszegi publikumnak.

Lingauer Albin eléggé érthető és méltányolható idegességgel összehord mindent, amiről azt hiszi, hogy még hat valahol s feltálalja elcsépelt meséjét a kamarilláról, mellékkormányról, a kőszegi ellenzéki *jelölt kiválóságáról,* nagy sulyáról, majd nála nem szokatlan egyenességgel a katholikus sérelemnek igyekszik kijátszani két kortesének leleplezését. De már nem hatnak ezek a frázisok. Lingauer támadhatja azokat az urakat (a kikkel mellékkormánynak nevezve igyekszik közönségét ringatni) a kiknek egyébként nagyon sok anyagi és erkölcsi javakat köszönhet, azon a tényen nem tud változtatni, hogy ezek az urak férfias egyenességgel haladnak a nemzeti eszmények egyenes utján, amelyről ő nagy ivvel letért.

Annak a rabulisztikának is nagyon kevés balek fog felülni, akik Tihanyi Márkus leleplezésében a papi rendet ért sérelmet szeretnék látni. Inkább látják sérelemnek a papi, de legkivált a dicső bencésszerzetes-rendnek tisztelői azt, hogy a rend tiszteletreméltó köntösét Tihanyi Márkus a porban hurcolhatja. Nem az árt a virágos kertnek, ha a gazt kigyomláljuk, hanem az, ha a dudva gyorsan felnövekedve elnyomja a nemes virágokat.

Az a tény, hogy a sajtófőnök becsapásának terve nem Tihanyi Márkus és sátellese, hanem Lingauer Albin agyából pattant ki. Mert a tényállás ugy történt, ahogyan a sajtófőnök előadta. Ezt irásos bizonyiték, Tihanyiék kérvénye is megerősiti, amely ma is a sajtófőnök kezében van. Tihanyiék hivatkoznak az Ébredőkre is, de mind azt előadták, amit a sajtófőnök Kőszegen elmondott. Sőt többet is mondtak: olyan jellemzésben részesitették Lingauert és lapját, amilyent ellenfelei sohasem mondottak. Ha Lingauer adta nekik ezt a tanácsot, ugy természetesen osztozik a bünükben, mint felbujtó. Mindenesetre jellemző az Andrássy-féle „keresztény“-párt mentalitására, hogy ilyen becsapásokra katholikus papot és hozzá szerzetest, tanárt küldenek ki, akinek az volna a hivatása, hogy becsületre, férfias egyenes jellemre nevelje az ifjuságot és erre a saját példájával is buzditsa a gondjaira bizott fiatalokat. Ugyan, Tihanyi tanár ur milyen példakép lehet a diákjainak?

Tisztelettel kérdezzük Nagy Balázs kőszegi igazgató urat, akit mi ugy ismerünk és tisztelünk, mint a bencésrend egyik diszét és legkomolyabb pedagógusát, meddig nézi el Tihanyi Márkus dolgait? Magyar érdek, katholikus érdek, bencés érdek az, hogy ez az ur reverendája védelme alatt olyan dolgokat követhessen el, amilyenek róla közszájon forognak és az ügyészség is élénken foglalkozik becses személyével?

Ami pedig Pandur Béla személyét illeti, direktóriumi szereplését illetékes hatóságok kivizsgálták és nem találták kifogásolni valónak. Tehát egészen nyugodtan lehet rábizni a saját lapjának a vezetését. Mindenesetre nyugodtabban, mint Lingauer Albin saját külön kommunistájára, aki a „keresztény“ Vasvármegyének nagyhatalmu direktora volt és jelenleg „fontos“ okból megszállt területen időzik

A frontról.

A tulzó legitimisták mielőbb visszaakarják hozni Ottót, a királyi fiut. Ez hadsereg nélkül lehetetlen. Erre fel izgató harcot folytatnak egy gondolat ellen t. i. az ellen, hogy az ország védelme céljából számbavegye 18—45 éves férfilakosságát. Azt mesélik falun, hogy kényszermunkára akarják szervezni a férfilakosságot.

A tulzólegitimisták előre lehetetlenné akarják tenni, hogy királyuknak hadserege legyen.

Ezek az urak igazán szentek, vagy őrültek.

*

Tömörd hires község! Belőle került ki ama hires nevezetes férfiu, akiben Grieger Miklós felfedezte az ő Patacsiját és elhivta szónoknak Csornára . . . Koledics gazdát.

Koledics, mert csak Herényig jutott el . . . azóta visszatért. A multkoriban végighallgatta Rakovszky programmbeszedjét. És mikor az egységes párt jelöltje az izgatáson igaz becsületes magyar lélekkel felháborodott és visszautasitva megmagyarázta, hogy csak összeirásról lehet szó, de nem hadikényszermunkáról . . . . . Koledics a legitimista főkortes kijelentette, hogy ő inkább felakasztja magát, de katona többé nem lesz!

Hej Koledics, Koledics, hol latott királyt katona nélkül.

Koledics magyar ember maga?

De Griegernek, Lingauernek tetszik az ilyen ember.

*

Tömörd . . . Maradjunk Tömördön.

Lakik itt egy földbirtokos, aki az ország talpraállitását a többtermeléssel óhajtja megoldani. E célból politikai nézeteit kocsisa által mondatja el a kormánypárt gyülésein közbeorditások alakjában. Földjeit pedig 100 év előtti jó módszerrel abban a kis országban ugarral trágyázza.

*

Dozmat községben egy ló a kormány jelöltjének autója elől az utmenti mélyebb vizmosásba ugrik.

Véletlenségből ellenzékié a ló. És a polgár kifakadt: Hát ilyen kormányra szavazzunk? Miért nem vezetteti le az árkot más felé? Ilyen kormány . . . De közbe az Istent is emlegette az árokkal kapcsolatban.

Most nem tudom kit okolt?

*

Végre megvan! Az egységeseknek is van atrocitásuk. Perenyén egy buzgó csendőrtiszthelyettes szétzavarta az egységesek magán gyülését.

Mivel az ellenzéknek nem kellett falun bejelentenie a gyüléseket .... a perenyei kormánypártiak is azt hihették, hogy engedély nélkül lehet.

A csendőrtiszthelyettes bizonyára martiromságot fog szenvedni.

*

Két karikatura jár most kézről... kézről.

Mi lenne ha Rakovszky pártja is karikaturáztatná az ellenzék korteseinek főbbjeit?!...

Somló tanár ur kaphatna tőlem erre vonatkozólag egy pár ötletet.

*

Ez a Rakovszky mégsem lehet olyan utolsó jelölt. Programmja még a legkényesebb választókat a munkásokat is kielégiti.

A szerdai munkásgyülés lelkes hangulata ezt igazolja.

*

Rakovszky autója feltünően tulsokat mondja fel a szolgálatot. A multkor Tömörd előtt is. Egy rozsdás patkószeg volt az egyik gummiban. Oldalról ment be ....

Szinte belepirulva magyarázta Rakovszky a vele utazó uraknak, hogy bizony ez lehetséges, hogy a szög ugy oldalról is bemehet a gummiba az uton. Vajjon ő maga elhitte-e.

*

A kőszegi harctérre Nagykanizsáról is érkezett erősités... Freyberger rendőrkapitány nyilatkozott az ellenzék kis mérgesében.

Másnap azonban táviratban értesitést küldött, hogy a nyilatkozatát nem hűen adta le a Vasvármegye.

Mikor ad le a Vasvármegye hűen?

*

Felvonult végre a nagy akrobata is a félbemaradt jogász gyerek, volt Lingauer-párti miniszter Haller István az odapréselt bajuszával is.

Beszélt... Csodálkoztunk azon, hogy milyen alacsony kulturfokot tételez fel a kőszegi közönségről, hogy ilyen blasfamiákat mer mondani...

*

Az ellenzéken uj frázisba lépett a harc modor. A jelölt könyörög Czákon, hogy milyen jó fiu lesz, csak válasszák meg. Kőszegen siránkozik, hogy őt a nagy Lingauert, akit mindenki ismer, ez a szlovák Rakovszky akarja kiturni.

Éjnye, éjnye... A hős nevetségessé kezd lenni. Biztosan elbukik...

*

Én tulajdonképen a választókat és nem a jelölteket sajnálom... Micsoda kiábrándulás lesz majd az ondódi cigánysoron... Ott tudniillik egészen megvannak győződve arról, hogy ha a királyfiut visszahozzák 20 fillér lesz 7 zsemlye ára.

Nem én mondtam nekik... *Omega.*

Hirdetmények.

A 3310—1918, M. E. sz. rendelet 2. §-a szerint mindazok, akik a közszükségleti cikkeknek, előállításukra szolgáló anyagoknak, valamint forgalomba hozatalukhoz szükséges tartályoknak (ládának, hordónak, zsáknak stb.) akár a közvetlen fogyasztás, akár továbbeladás céljából való árusitásával foglalkoznak, kötelesek az üzlethelyiségükben vagy raktáraikban levő eladásra szánt árukat, azok eladási árát pontosan feltüntető függőjegyzékkel ellátni, vagy eladási árukat más alkalmas módon szembetünően megjelölni.

Az élelmicikkek eladási árat az üzlethelyiségben szembeötlő helyen elhelyezett árjegyzéken fel kell tüntetni, az edényben (hordóban, zsákban vagy egyéb tartályokban) elhelyezett élelmicikkek eladási árát pedig az elhelyezésükre szolgáló edényre alkalmazott feliraton is fel kell tüntetni.

A kirakatokban elhelyezett minden közszükségleti cikknél annak árát fel kell tüntetni.

A piaci árusok és pékek az általuk árusitott élelmicikkek árát a tartályon vagy kosáron szembetünő helyen alkalmazott táblán olvasható irassal tartoznak kiirni.

Mivel pedig a forgalmi adó a kereskedő által felszámitott vételárba beszámitható, az árakat azonban a kereskedők és iparosok, vagy egyáltalán nem, vagy nem egységes módon irják ki, mert egyeseknél a kiirt árak már a forgalmi adót is magukba foglalják, mások ellenben a kiirt árakon felül a forgalmi adót is felszámitják anélkül, hogy az áraknál ezt is feltüntetnék és igy a 3310—1918. M. E. sz. rendeletnek az a célzata, hogy a kiirás alapján az árakat a hatóságok ellenőrizhessék és a fogyasztók az árak felől tájékozódást nyerhessenek, meghiusul. Mindazok, akik a fentiek szerint áraikat kötelesek a fenti módon megjelölni, a 3150—1922. O. K. A. B. sz. rendelet 3. bekezdése szerint a közszükségleti cikkek árának kiirásával kapcsolatosan azt is kötelesek szembetünően feltüntetni, hogy a kiirt árak az általános forgalmi adót is magukba foglalják-e, vagy pedig a forgalmi adót külön számitják fel.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy mindkét hivatkozott rendelet megszegése, vagy bármimódon való kijátszása kihágást képez és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő s hogy a rendeletek pontos betartását közegeimmel ellenőriztetni fogom s az ellene vétőket a rendeletek teljes szigorával fogom büntetni.

Kiss Lajos államrendőrkapitány.

Közhirré teszem, hogy f. hó 21.-én vasárnap d. u. 4 órakor a városmajorban levő tüzoltóőrhelyiségben himlő elleni oltás lesz. Beoltatnak minden egy éven aluli gyermekek és mindazok, kik még himlő ellen beoltva nem lettek.

Ujból felhivom a birtokosokat, hogy a művelési ág változásokat a városi adóhivatal 18. sz. helyiségében 8 nap alatt feltétlen jelentsék be jövedéki vizsgálat terhe mellett. Bejelentendő, ha szántóból rét, erdőből szántó stb. vagy ellenkezőleg történt a változás.

Felhivom az adófizetőket, hogy az 1922. második negyed végéig fennálló adótartozásaikat 8 nap alatt a városi pénztárba annyival is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a végrehajtás lesz foganatba téve.

Felhivom a külső gazdasági cselédeket tartó gazdákat, hogy cselédeik után az 1922. évre járó orsz. gazd. és cselédsegélypénztár hozzájárulási dijakat — 30 koronát — Kőszeg szab. kir. város adóhivatalának 6. sz. helyiségében különbeni következmények terhe mellett 8 napon belül fizessék be.

Jambrits Lajos polgármester.

Helyi hirek.

Helyettesités. A polgármester a most átszervezett városi számvevői állásra Klasánszky János m. kir. számtanácsost hivta meg, ki ezen állást átmenetileg vállalta és ellátja. A gazd. tanácsnoki állásra még nem jelentkezett pályázó. Országh Sándor dr. a jövő héten válik meg állásától.

Elhunyt öreg tüzoltó. Joszt Ferenc polgártársunk, ki 40 évig mint tüzoltó szolgált, hétfőn 69 éves korában meghalt. Temetésén, mely szerdán ment végbe, a tüzoltók testületileg megjelentek és öreg bajtársukat elkisérték utolsó utjára.

Cserkeszkirándulás Répceszentgyörgyre. A főgimnázium Jurisich-cserkészei május 24.-én a déli vonattal Répceszentgyörgyre utaznak, hol gróf Mikes János püspök vendégei lesznek. A csapat hét uj tagja ez alkalommal cserkészünnepély keretében leteszi a püspök kezébe cserkészfogadalmát.

A sportpálya készitése szépen halad előre Schreiner János épitész szakszerü vezetése alatt. A földmunkát dicséretreméltóan a katonaság végzi. Jambrits Lajos polgármester, mint a Sportegylet elnöke csütörtökön tartott értekezletet a pálya további kiépitése tárgyában, hol az egybegyült vezetőség hosszabb eszmecsere után abban állapodott meg, hogy az Országos Testnevelési Tanácshoz fordulnak hathatós anyagi támogatásért, minek keresztülvitelével az elnököt bizták meg.

Az uj vásártér elkészült. A befejező munkálatok is elintézést nyertek. A polgármester a vásárfelügyelői teendőkkel Reisz József rendőrtörzsőrmestert bizta meg. A legközelebbi vásár azonban még a régi vásártéren lesz, mert az uj vásártér szénatermését befogja takaritani a város, mert kár is volna letipratni a kaszálásra kész füvet. A vásár e hó 29.-én lesz.

Faeladás a városnál. A felsőerdei tüzifa leltározása megtörtént. A fabárcák kiállitása most van folyamatban. Tekintettel arra, hogy a városi erdőben kitermelt fa nem fedezi a város közönségének szükségletét, Hechinger Ede dr. tanácsos a lékai hercegi erdőből is biztosit nagyobb mennyiségü tüzifát a városi lakósság részére és ez ügyben pénteken Lékán tárgyalt az ottani erdőgondnoksággal.

A kőszegi polgári leányiskolában a vizsgálat letételére 9 magántanuló kapott engedélyt.

Pünkösdhétfői estély az Elitben. Az anya- és csecsemővédelmi egylet zártkörü táncmulatságot rendez az Elitkávéház összes helyiségeiben pünkösdhétfőn 9 órai kezdettel. A jövedelmet saját pénztára javára forditja, illetve segélyre szorult anyák és csecsemők gyámolitására.

Tanoncmunka-kiállitás. A kőszegi ipartestület elöljárósága a tanonciskolai évzáró vizsgák alkalmával tanoncmunka-kiállitást szándékozik rendezni. Kiállitandó tárgy készitésére eddig csak 7 tanonc jelentkezett, hogy a kiállitás megtartható legyen, az ipartestület elnöksége ezuton kéri fel a tanoncot alkalmazó iparosokat, hogy tanoncaikat a kiállitáson részvételre buzditsák, támogassák s utasitsák, hogy a kiállitáson való részvételüket f. hó 25.-éig Kiss Károly ipariskolai igazgatónál jelentsék be.

Ingatlanforgalom. Horváth Sándor és neje eladták a Kelcz Adelfy-utcában levő 11. számu házukat 140.000 K-ért Vanyek Lipót és nejének. Özv. Majláth Andrásné eladta a Jenő főherceg-utcában levő 25/b. sz. házát Jolossa István és nejének 65.000 K-ért.

Válasz a „Nyilt levél"-re. A mult heti számunkban 17 ipartestületi tag aláirásával „Nyilt levél" jelent meg Németh Sándor ipartestületi elnök cimére, hogy az ipartestület helyiségében elhelyezett egyik politikai pártnak az irodáját helyezzék onnan el. Az ipartestület vezetősége először egy kemény hangu választ küldött be hozzánk, azután ezt visszakérette és egy hosszu nyilatkozatot küldött leközlés végett. Tekintettel a nyilatkozat nagy terjedelmére, helyet nem adhattunk lapunkban, azonban közöljük a nyilatkozat lényegét, hogy az ipartestület elöljárósága többségének határozata szerint a pártiroda továbbra is ottmarad. „Az ipartestület nem politizálni akart akkor, (?) mikor a helyiséget átengedte, hanem azok igyekeznek a testület cselekvésébe politikai rugókat belekeverni, akik az elnökséget a politizálás vádjával illették. Az ipartestület vezetősége őrködni fog, hogy a politika az ipartestület cselekvésébe beférkőzni ne tudjon." Humoros. (?)

Kortesfogás. Nap-nap után érkeznek a panaszok, hogy Eitner Gusztáv molnár a Rakovszky hiveinek pénzért sem hajlandó lisztet adni. A molnár ur és kedves neje ugylátszik a vörös tulzóktól tanulták, hogy a más meggyőződésen levőket az élelem megvonásával kell az ő igazukról meggyőzni. A keresztény ellenzék keresztény felfogásáról tanuskodik ez is. Nos nem kell komolyan venni a dolgot. Megvan ennek is az ellenszere. És az érdeklődők majd megtalálják az utat, melyen lisztszükségletüket beszerezhetik. Hiszen van Kőszegen még más malom is.

Lemondott községbiró. Miletits János tömördi községbiró ezen tisztségéről lemondott.

Beosztás. Keresztényi Béla menekült rohonczi körjegyző a Bozsokon székelő kőszegszerdahelyi körjegyzőséghez lett szolgálattételre beosztva.

A belügyminiszter a kőszegszerdahelyi jegyzőség uj segédjegyzői állás szervezését jóváhagyta.

Majális. A kőszegdoroszlói tüzoltóság május hó 25.-én csütörtökön a pogányi szőlőhegy délkeleti sarkán szépségversennyel és táncvigalommal egybekötött majálist tart. Kezdete délután 3 órakor.

A Vasvármegye igaza. Kaptuk és minden kommentár nélkül adjuk a következő sorokat: „A Vasvármegye f. évi május 20-iki számában „Dolgozik a Rakovszky-párt" cimmel szokásához hiven hazudik, mert az egységes pártnak nőkortesei nincsenek. Az egységes párt a női eszményt nem óhajtja és nem fogja a politika mocsarába belevinni. Ha Perenyén egy lelkes Rakovszky-párti asszony megjelent, ezt saját iniciativájára tette és nem a párt megbizásából. Ami pedig a hir többi részét illeti, hogy gyülések előkészitésére ezreket költöttünk ez szemenszedett hazugság. Eddig türtük, hogy rágalmazzanak és bolonditsák a választókat mindenféle valótlanságokkal. De most már megelégeltük és inditványozni fogom, hogy minden egyes esetben megtorlással éljen a pártvezetőség. *Egy egységes-párti.*"

Példás büntetés. A vámőrség előállitotta a rendőrségre Faiszt Rezső, Schermann Ignác répcekethelyi és Schlögl István borsmonostori lakosokat, kik három tehenet akartak Ausztriába kicsempészni. A rendőrbiró a tegnap megtartott tárgyaláson mindhárom csempészt egyenként 3 hónapi elzárásra, 2—2000 korona pénzbüntetésre és tehenek elkobzására itélte. Az elitéltek az itéletet megfellebbezték, de mivel jelenleg megszállt területen laknak, tehát idegen állampolgárok a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte őket. Ezen büntetés intő példa lehet azoknak a gombamódra elszaporodott csempészeknek, kik már valóságos foglalkozásként üzik ezt az üzletet. Csempészek, nektek ugyan befellegzett.

Anyakönyvi kivonat az elmult hetről. Születések: Raposa József—Oszwald Karolin: Lajos r. k. Szabó József—Krámer Teréz: István r. k. Huber Ferenc—Bauer Borbála: Mária r. k. — Házasság: Schwahofer József—Mayer Mária. Halálozás: Joszt Ferenc 69 éves, végbélrák.

Talált pénztárca. Folyó hó 20. án egy pénztárca találtatott 184 korona készpénzzel. Igazolt tulajdonosa átveheti az államrendőrkapitányságnál.

Csempészet. Pápai János több társával malacokat próbált kicsempészni Ausztriába. A rendőrbiró pénzbüntetésre és a malacok elkobzására itélte őket.

Tanctanfolyamot nyit Gabos spec. bostonmester f. évi junius hó végen kizárólag diákság és magasabb körök részére. Bővebbet a falragaszokon.

Saját kötesü női és gyermek harisnyák, férfi soknik a legfinomabb minőségben állandóan raktáron. **Bekebeli anyagokból köt és fejel** Filipp, harisnyakötőde Szombathely, Széll Kálmán-utca 6. szám.

A belügyminiszter a közigazgatás reformjáról. Klebersberg Kunó belügyminiszter Sopronban tartott programmbeszédében nagy általánosságban nyilatkozott a közigazgatási reformról is, a következőket mondván: Addig, mig Ausztriával kapcsolatban voltunk, törvényhatóságaink az alkotmány védőbástyái voltak. Ma ez a hivatasuk megszünt, de remélem, hogy a városok és a vármegyék intézményeiben meglesz a képesség a korszerü átalakulásra, ez az ő életerejüknek a főismérve. Annak a közigazgatásnak, melyet meg akarok alkotni, elsősorban nem büntető és megtorló, hanem segitő kéznek kell lennie, mely odanyul a gazdaságilag gyengének, a társadalmi védelemre szoruló kis embernek a karja alá és segitségére van a létért való küzdelemben. Eddigi közigazgatási reformjaink nézetem szerint tulságosan jogásziak voltak. Közigazgatásunkból valami fiókbiráskodást akartak csinálni és paragrafusok szaporitásával vélték a magyar államot, a közigazgatást kiépithetni. Az én közigazgatási reformom tervezetében a jogvitás közigazgatási ügyeket már a legalsó fokon elválasztom a többi közigazgatási ügyektől. A közigazgatási jogvita kerüljön már az első fokon birói kézbe. Az ily módon terhekönnyitett közigazgatásnak azután lesz ideje a városok és a vármegyék iskoláival, közegészségügyi viszonyaival, kórházaival, közlekedési ügyeivel, közélelmezésével, vizvezetékével, világitásával foglalkozni. Közgazdaságilag képzett, fejlett, társadalmi érzékkel biró hivatalnoki karra van szükségünk, hogy az uj Magyarország törvényhatóságai megbirkózhassanak a rájuk háruló modern közigazgatási feladatokkal. Az alkalmazottaknál át kell térni a kinevezési rendszerre. Viszont szélesebb alapra kell fektetni a virilizmus intézményét és demokratizálni kell a törvényhatósági választójogot.

Elektro Bioskop

a „Mulató" nagytermében.

Műsor: Vasárnap május 21.-én

Lángoló pallos

Bünügyi dráma 5 felvonásban.

És a kisérőműsor.

Műsor: Csütörtök május hó 25.-én.

A szókimondó asszonyság.

Victorien Sardou szinműve 5 felvonásban, előjátékkal, a főszerepben HESPERIA.

Felhivás.

Egy ügyfelem átveszi Schaar József kőszegi üzletét. Felkérem nevezett cég hitelezőit, hogy követelésüket három napon belül irodámban bejelentsék.

Kőszeg, 1920. május hó 20.

Dr. Stúr Lajos ügyvéd.

Magyar német gépirónő,

ki levelezéshez is ért, azonnal alkalmaztatik. — **Gyorsiró előnyben.** Ajánlatok fizetési igények megjelölésével a **Kőszegi Takarékpénztárhoz.**

Árverés. A kőszegi polgári fiuiskolában május 21.-én délután 2 órakor **90 ablakra való, jó karban levő fazsalu és 3 nagyobb lámpa** nyilvános árverésen **eladatik.** Bővebbet az iskola igazgatóságánál.

Női kalapokat

fest, vasal, átvarr, fehér-, mól- és gázkalapokat készit uj és régi anyagból, uj kalapok nagy választékban. Lámpa ernyők készitését is elvállalom. Átalakitásokat a legrövidebb időn belül elkésziti jutányos áron. — Vidékiek előnyben.

Gergye Mária női kalap szalonja Szombathely, Hollán Ernő-u. 9. sz. I. emelet.

I^a trágyagipsz kapható.

Épiteni szándékozóknak!

Ajánlok: Épületfa-deszka- és lécet. Mész-, cement- és gipszet. Menyezetnád, fazsindely és „TURUL" fedőpalát

minden mennyiségben. Franki Lajos Kőszeg.

Szabóhegyen

Zier Árpád vendéglőjében minden vasárnap és ünnepnap cigányzene. Kitünő ételekről és friss italokról állandóan gondoskodva van.

Kitünő minőségü **világos** és **barna**

KŐBÁNYAI SÖR

kapható vasárnaponként **MAYER JÁNOS** vendéglőjében.

REKORD Nemzetközi Fuvarlevél Felülvizsgáló és Kártérítéseket Kiszközlő Vállalat.

Fuvarlevél-gyüjtés céljára képviselőt keres Kőszeg és vidéke részére,

Kevés fáradsággal kereskedőknél és iparvállalatoknál összeköttetésekkel rendelkező urak

8000—12000 koronáig

terjedő mellékjövedelemre tehetnek szert. Komoly és megbizható egyéneknek az ajánlatai jöhetnek figyelembe.

Budapest, IX. ker., Ráday-utca 8 szám. Telefon József 35—60.

Pattanások ellen

Dr. Jutassy **Gyógykenócsét,**

pattanás-nyomok eltakaritására Dr. Jutassy **Hámlas tóját** 30 év óta használják. Kapható szaküzletekben vagy utánvét mellett Dr. Jutassy Kozmetikai Gyógyintézetében, Budapest Kossuth L.-u. 4. Minden egyéb szépséghibáról tájékoztató füzet és árjegyzék ingyen.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB

Kapható: **LAURINGER ELEK** vaskereskedőnél Kőszeg.

Csak az a valódi Kollarit bőrlemez, melynek tekercsei ezen címkével vannak ellátva. — Utánzatot ne fogadjon el.

Egy uj dupla

hidas eladó

Rajnis-utca 6 szám alatt.

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., Dohány-u. 84. T.: J. 124—47.

A legjobban készit elő magánvizsgákra.

Vidékieknek levelező oktatás

Speciális, magánhasználatra irt tankönyvek alapján.

Mielőtt bárminemü villamos berendezést, javitást vagy átalakitást végeztet, ne mulassza el előzőleg nálam érdeklődni. Árajánlattal és költségvetéssel dijmentesen szolgálok. Állandóan raktáron tartok „METAX" izzólámpákat és mindennemü szerelési anyagokat, Világitási, erőátviteli és jelző csengő berendezéseket jutányos árban és jótallás mellett vállalok. Elégett villanymotorokat ujra tekercselek jótállás mellett gyorsan és olcsón. Műhelyemben javitok pumpákat, kutakat, gazdasági gépeket és mindennemü épület és géplakatos munkát elfogadok. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Kiss Elemér épület és géplakatos és villanyszerelési vállalkozó KŐSZEG, Várkör 88.

Friss mész, portland cement és darabosszén

legolcsóbb napi áron kapható

ZERTHOFER MIHÁLY-nál Kőszegen.

GUTH VILMOS villamos erőre berendezett

fa-, csont- és diszmüesztergáiyos-műhelye

Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készit minden e szakmába vágó munkákat, ugymint villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv-, szobor és virágállványt, függöny-, kotta-, törülköző-, gyertya ruhatartót, álló- s falifogast, zongoraszéket, tőlcsert, hordócsapot, billiárddákót és golyót, kuglibabát, külföldi nehéz Lignumsanctum-golyót, dobrámát, rokkát.

Dr. Flesch-féle

Skaboform-kenőcs

ujból kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget,

aömört, ótvart, rühességet.

Nem piszkit, szagtalan, nappal is használható. 20, 35 és 50 K-ás dobozokban. Bedörzsölés utánra való Skaboform-puder 30 korona. Kén- és kátrányszappan 30 K. — Kapható minden gyógyszertárban.

Tyukszemet,

bőrkeményedést, szemölcsöt leghamarabb eltávolitja Dr. Flesch-féle

CANNABIN

1 üveg 35 K. Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF R.-T. Budapest, VI., Király-utca 12. szám.

Nyomatott Rónai és Pandur könyvnyomdájában Kőszegen.